

DE GRONINGER SLENK

door S. Rode, Stalpaert van der Wielenstraat 14, 2026 TG HAARLEM

Het is overbekend, dat sedert eeuwen oorspronkelijk in het wild levende dieren tot dienstbaarheid van de mens zijn omgevormd. Men noemt dit gedomesticeerd. Deze dienstbaarheid vond zijn oorsprong in het nut dat deze dieren voor de mens hadden. Allereerst is dat natuurlijk gericht geweest op de dagelijkse levensbehoeften, zo in de vorm van "eieren, melk, boter, kaas, vlees en vet". Zeer belangrijke bronnen om van te kunnen leven. Later toen er ook de commerciële kant om de hoek kwam kijken, voerde men de productie van de dieren op door kruisingen. Deze kruisingen hebben blijk gegeven goede resultaten op te leveren, gezien bv. de melk- en eierproductie. Gevolg van deze commerciële ingreep is geweest, dat vele oeroude landrassen op de achtergrond geraakten en uiteindelijk met uitsterven worden bedreigd. Zo ook het sierduivenras "de Groninger Slenk".

Het is waarschijnlijk dat de duiven een der vroegst gedomesticeerde rassen zijn geweest. Reeds in de bijbel wordt over duiven gesproken, waar bij een belegering van Jericho werd gezegd, dat de vijanden even talrijk waren als de duiven op de torens van Jericho. Verder liet Noach een duif los om vast te stellen of de zondvloed ten einde was.

Nu kunnen we wel aannemen, dat er commercieel nooit veel "nut" uit de duiven te behalen is geweest. De bout is klein. Mogelijk werden de duiven voor berichtgeving gebruikt, waaruit later het vliegen met postduiven is ontstaan. De mest is wel belangrijk geweest. Men hield grote kolonies duiven voor de mest. Deze mest was uitermate belangrijk voor de wijnbouw op de veelal alkalische gronden, waarop in het Nabije Oosten de wijnbouw bedreven werd.

Het staat onomstotelijk vast dat vanuit het Nabije Oosten de verschillende sierduivenrassen langs de zeewegen naar Europa zijn gekomen. Dit is de reden waarom we van veel sierduivenrassen de herkomst kunnen vaststellen. Helaas is dit niet het geval met de Groninger Slenk. We weten uit overleveringen van vader op zoon, dat, dit ras meer dan een paar honderd jaar geleden al in Groningen en onmiddellijke omgeving in talrijke aantallen werd gefokt. Het is dus zuiver een lokaal ras geweest. Grote onderzoekers, zoals ALDROVANDI, WILLEBOUGH, TEGETMEIER LYEL en nog vele anderen omschreven in hun werken vele reeds in hun tijd bekende duivenrassen, die we nu nog in verbeterde vorm kennen, maar de Groninger Slenk is daar niet bij. Wel een bewijs, dat het ras buiten Groningen en de onmiddellijke omgeving weinig bekend was.

De Groninger Slenk valt het bijzonder op door zijn trotse opgerichte houding, waarbij de lange soepele hals in een, fraaie gebogen lijn wordt teruggelegd op de rug, en wel zodanig dat een loodlijn neergelaten vanuit de pupil van het oog, achter de achterste teen, de grond raakt. Wanneer een Groninger Slenk goed in balans staat, dan is de achterste teen, alsmede de staart vrij van de bodem. De wijze van vliegen van de Groninger Slenk kent in de duivenwereld zijn gelijke niet. Het lichaam ploegt horizontaal door de lucht, waarbij de hals sterk naar achteren gebogen wordt gedragen en men dus het beeld krijgt van een zwaan. Plotseling slaat hij de vleugels onder het lichaam samen en springt daardoor soms meer dan een meter loodrecht de lucht in, om even later de vleugels in V-vorm op te steken en in een lange zweefduik af te glijden. Werkelijk een wonderbaarlijk schouwspel. Men moet echter wel aan de rand van het vrije veld wonen, zodat ze de ruimte voor zich hebben. Ze hebben namelijk geen sterk oriënteringsvermogen en zijn door hun uitermate vrolijk karakter gauw afgeleid, d.w.z. gaan, wanneer ze afgedwaald zijn, met andere duiven mee en komen dan op het verkeerde hok terecht. Heeft men echter een ruime voliere, dan tonen ze daar op meer bescheiden schaal hun vliegkunsten ook.

Hun huwelijks trouw is sterker dan bij andere rassen. Om de hoogst gevraagde raskwaliteiten te bereiken, worden de duiven door de fokker aan elkaar gepaard, om een te weinig bij de een, te laten aanvullen met een te veel bij de ander. Als dit tenminste gelukken wil. Bij de meeste duivenrassen geeft dit omparen weinig of geen moeilijkheden. Bij de Groninger Slenk gaat dit niet zo gemakkelijk en keren beide bij elkaar gevoegde partners weer naar hun oude liefde terug. Leuk voor de romantiek, maar minder leuk voor de fokker, die er niet het "oude liefde roest niet" in kan zien.

Wat kleuren betreft is de Groninger Slenk ook niet rijk bedeed. De bekende duivenkleur blauw ontbreekt bij dit ras, evenals zwart. De bestaande kleuren zijn rood en geel, alsmede wit. Hierbij zij opgemerkt, dat het rood afwijkt van het bekende duivenrood en door de liefhebbers Bordeaux-rood wordt, genoemd. Men kent over het grootste deel van het lichaam gekleurde dieren, waarbij vliegpennen, buik, staart en stuit wit zijn. Verder de "Bleeken", waarbij het schild rood of geel als grondkleur heeft en met een lichter pigment is doorgeslagen. Dan zijn er nog de zg. "Sparren", die over het gehele lichaam wit zijn, met een doorgeslagen halve maan-tekening in de hals. en gekleurde bandjes op de vleugels. Verder de geheel witte.

Zo'n 60 jaar geleden was er in Groningen nog grote belangstelling voor de Slenk en kon men op de Kersttentoonstelling van de N.N.B. 120 tot 150 nummers Slenken aantreffen, die veelal werden gekeurd door de bloemist SIERSEMA, die destijds woonde aan het einde van de Kerklaan in Groningen. Er was een Slenkenclub, die, om welke reden is niet bekend, ter ziele is gegaan, evenals het ras zelf. Een van de oorzaken van de ondergang van de Slenk is de overgrote liefde, men kan gerust zeggen 'apenliefde', geweest die de oude fokkers voor dit ras hadden. Men kon geen veer van hen loskrijgen en werd slechts met hoge uitzondering in hun kring toegelaten. Alles wat geen Slenk was, werd betiteld met de naam. Mokkeduif. Geen enkel woordenboek heeft ooit een omschrijving gegeven .van dit woord, maar aannemelijk is dat het iets minderwaardigs was. Betaalde men in die tijd f 6,-, f 8,- tot f 10,- voor een paar duiven van goede kwaliteit in de andere rassen, voor de Slenken lagen die prijzen veel hoger. De Tweede Wereldoorlog bracht de Slenk aan de rand van de afgrond. Er waren maar heel weinig vogels die de oorlog hadden overleefd. De Groninger PESTMAN, meubelmaker in de Nw. Boteringestraat, spaarde kosten noch moeite om het nog aanwezige materiaal bij elkaar te krijgen en men begon opnieuw. Deze poging moet als niet geslaagd worden beschouwd. Tot voor een paar jaar terug de Hagenaar VAN MELIS met veel enthousiasme zich opwierp voor het behoud van dit oeroude Groninger ras. Een nieuwe speciaalclub werd opgericht en waar nog maar iets aan Slenk terug te vinden was, werd verzameld en onder de serieuze liefhebbers gedistribueerd. Met mondjesmaat natuurlijk, want bij een onlangs gehouden Slenkendag ten huize van Mr. v.d. HOEVEN in Elst kwam men tot de slotsom, rekening houdend met hetgeen niet bekend is, dat er nog ongeveer 500 Slenken in ons land moeten leven. We dienen er dus zeer zuinig op te zijn, willen we dit ongetwijfeld zeer mooie, interessante en iets mystieke ras van de ondergang redden en voor de toekomst bewaren. liet zal een moeilijke strijd worden, daar tot dusver ieder duivenras wat voor het NUT gefokt werd, nog steeds als tentoonstellingsras is teruggekeerd, omdat enig winst uit dergelijke rassen niet waar te maken bleek. Jammer dat het daarom zo moeilijk wordt de met uitsterven bedreigde rassen in stand te houden. Laten we echter hopen dat ze in stand blijven voor het nageslacht, opdat die nog eens zien hoeveel moois er vroeger was. Mochten er lezers zijn, die nadere inlichtingen omtrent de Groninger Slenk wensen, dan kunnen zij zich wenden tot het adres:

Vondelstraat 79, 2513 EP DEN HAAG, Tel. 070 - 456838.